

veziLO

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Šestdeset let zvestobe

„Slehera resnična revolucija se obvezno vrača k svojim izvirom in izkušnjam. Danes se spominjamo dolge in slavne poti naše partije, da bi še bolje in vsestransko spoznali svoje neposredne in prihodnje naloge, da bi še bolj utrdili enotnost svojih vrst v veličastnem boju za svobodo in neodvisnost narodov, za socialistično samoupravljanje v svoji domovini, za družbeni napredek in človekovo srečo.“ (Josip Broz Tito, 19. aprila 1979 na slavnostni seji CK ZK Jugoslavije v Beogradu).

Ustanovitev Komunistične partije Jugoslavije leta 1919 je zgodovinska prelomnica v stoletnem boju ljudskih množic naše domovine proti narodnemu zatiranju in socialnemu izkoriščanju ter za boljše in srečnejše življenje delovnih ljudi. Zgodovinsko gledano šest desetletij ni dolgo časovno obdobje. Vendar je to obdobje, v katerem so se zaradi revolucionarne akcije Komunistične partije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije zgodile družbene spremembe epohalnega pomena. Iz vsestransko zaostale države, kakršna je bila predvojna Jugoslavija, je nastala industrijsko in agrarno razvita dežela – Socialistična federativna republika Jugoslavija, svobodna samoupravna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti.

S temi besedami je predsednik ZKJ tovariš Josip Broz Tito začel svoje poročilo „Šestdeset let revolucionarnega boja Zveze komunistov Jugoslavije“ 19. aprila na slavnostni seji CK ZKJ in drugih družbenopolitičnih organizacij ob 60-letnici ZKJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov.

Odtlej je naša partija v nenehnem boju za pravice delovnih ljudi. Razredni boj med proletariatom in buržoazijo se je razvil v naših pogojih v veliko socialno revolucijo. Partijski

kongresi v Vukovaru, na Dunaju, v Dresdenu, 8. partijska konferenca zagrebske organizacije in V. državna konferenca KPJ 1940 v Zagrebu so mejniki izvirne zgodovine naših narodov. Na tej poti je partija poznala uspehe in vzpone, a tudi padce in umike.

Leta 1937 je prišel v njeno vodstvo delavec, marksist, revolucionar, cenjen in priljubljen med delavskim razredom, izbran od jugoslovanskih komunistov in ne uradniško imenovan od Kominterne – tovariš Josip Broz Tito. Z Djurom Dja-

kovićem in z drugimi tovariši je utrdil „Titovo linijo“, da mora KPJ postati osnovna politična sila širokih množic, da mora biti konec notranjih razprtij v partiji. KPJ je po njegovi zaslugi usmerila vse svoje moči v glavne socialne, politične in nacionalne probleme naših narodov.

Leta 1941 je KPJ pod vodstvom tovariša Tita postala organizator in vodja osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov. Pred vsem svetom je prevzela nase zgodovinske odločitve, da bo osvobodila delavski razred vseh spon in izvedla

osvobodilno in socialno revolucijo. Najboljši in najpredanejši člani KPJ in SKOJ so hkrati s tisoči borcev, žena in mladine v vrstah NOV z življenji zapečatili svojo zvestobo partiji in veliki viziji svobode in socializma.

V. kongres KPJ je bil naš enotni odgovor na Stalinovo diktaturo. „Tovarne delavcem, oblast ljudstvu!“ je bila naša izvirna pot v socializem. Naslednji partijski kongresi so potrdili, da vnaša delavsko samoupravljanje zgodovinsko prelomnico v razvoj socialistične družbe. KPJ se je preimenovala v Zvezo komunistov Jugoslavije; sprejela je nov statut in program ter zgradila mogočen temelj samoupravljanja, pripravila novo ustavo in zakon o združenem delu. Na zadnjem, 11. kongresu ZKJ, so komunisti z vsemi delovnimi ljudmi naše domovine povzeli Titovo kongresno geslo:

„Krenimo naprej skupaj z vsemi delovnimi ljudmi, ki jim je globoko pri srcu nadaljnja krepitev naše skupnosti, kakršno danes imamo, in socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije!“

Preteklo je šest desetletij neprekinjenega dela, borb, žrtv, samoodrekanja in ljubezni jugoslovanskih komunistov do svobode in nove družbene ureditve, o kakršni so sanjale in zanjo umirale generacije. Šest desetletij zvestobe svojemu narodu in rdeči zastavi partije.

„Brez uradne proslave, ki bi žalila skromnost velikega ljudskega človeka, slavi 25. maja vsa Jugoslavija rojstni dan svojega največjega sinu, maršala Tita. Slavi ga ljudstvo samo, brez spodbude od zgoraj, spontano, iz lastnega občutka ljubezni in hvaležnosti do tistega, ki ga je povedel in organiziral v osvobodilni borbi, ki ga je z varno roko vodil skozi strašna vojna leta do slavne zmage, ki je naše narode iztrgal iz krempljev fašizma in iz krvi medsebojnega prepira, jih združil v bratstvu, zasnoval njihovo novo

ljudsko državo in jim odprl pot k svetli in srečni bodočnosti...“

Besede pokojnega tovariša Moše Pijade, napisane 24. maja 1945 v Beogradu, spremljajo iz leta v leto naše 25. majo, dneve mladosti jugoslovanskih narodov, naš veliki praznik veličastne ustvarjalnosti, ki je z ničemer več ni mogoče razbiti. Ljudstvo in Tito sta na veke zrasla v neločljivo enotnost, poroštvo naše bodočnosti v neuvrščeni, samoupravni socialistični Jugoslaviji.

Še enkrat o gospodarjenju

Čeprav so že mimo razprave o rezultatih poslovanja za prvo trimesečje letošnjega leta, ne bo odveč, če se še enkrat ozremo na poslovanje naše DO oz. njenih temeljnih organizacij v letu 1978. Da se ne bi ponovno obremenjevali z absolutnimi podatki, ki so večkrat tudi zelo težko predstavljeni, razen tega pa kaj hitro bolj zamegljujejo kot pa osvetlujejo določena gibanja in stanja v poslovanju, smo se odločili, da jih prikažemo skozi prizmo tistih kazalnikov uspešnosti poslovanja, na podlagi katerih naj bi delavci kar se da celovito mogli spremljati rezultate svojega dela. Ti kazalniki (skupaj 8) so vsi tudi navedeni v 140. členu zakona o združenem delu, toda brez ustrezne obrazložitve. To pa bomo skušali napraviti v tem sestavku.

Da bi bila predstava o poslovanju v letu 1978 popolnejša, prikazujemo v priloženi tabeli poleg kazalnikov za leto 1978 tudi kazalnike za leto 1977, kar nam v okviru posamezne TOZD omogoča ustrezno primerjavo. Do neke mere je seveda možna tudi primerjava med eno in drugo TOZD znotraj DO, toda pri nekaterih kazalnikih z manjšo, pri drugih pa morda kar s precejšnjo mero opreznosti, in sicer iz dveh razlogov:

1. Ni rečeno, da so v sklopu medsebojnih dohodkovnih odnosov, ki so preko ugotavljanja in razporejanja skupnega prihodka vzpostavljeni med vertikalno povezanimi našimi temeljnimi organizacijami, povsem točno dogovorjeni oz. prirejeni vsi normativi in standardi, po katerih se skupni prihodek razporeja na prihodke posameznih TOZD.

2. Glede na okoliščine v smislu tehnične opremljenosti dela s sredstvi izgledajo določeni kazalniki povsem drugače pri temeljnih organizacijah osnovne proizvodnje, kot n. pr. pri TOZD konfekcijske proizvodnje itd. Preidimo torej k analizi posameznih kazalnikov:

1.) V smislu določil zakona o združenem delu je kazalnik DOHODEK/DELA VCI, čeprav ves dohodek pripisuje zgolj živemu

delu, izhodiščni kazalnik uspešnosti poslovanja. Opozarja na materialno podlago samoupravljanja in izkazuje okvir za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev ter za razširjeno reprodukcijo v TOZD (DO) in izven nje. V dohodku na delavca je namreč treba videti tudi rezultate dela delavcev družbenih dejavnosti, ki so povezani na podlagi svobodne menjave dela. Kot je razvidno iz tabele, beležimo pri vseh TOZD (in tudi za celo DO) v letu 1978 povečanje dohodka na delavca v primerjavi s preteklim letom.

2.) V nasprotju s prej obravnavanim kazalnikom drugi kazalnik DOHODEK/POSLOVNA SREDSTVA ves dohodek pripisuje izključno vlogi sredstev kot minulemu delu. Zanimiv je predvsem pri presoji poslovanja s širšega družbenega stališča, kajti govori nam, kako družbena sredstva omogočajo pridobivanje dohodka, dasiravno ne pove ničesar o tem, kakšno je gospodarjenje s sredstvi in njihovo povečanje. Iz podatkov v tabeli izhaja, da je ta koeficient nižji v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 v temeljnih organizacijah osnovne proizvodnje ter v TOZD Konfekcija Metlika, medtem ko beležimo pri ostalih treh konfekcijskih TOZD njegovo povečanje. Glede na bistveno različno vlogo živega dela pa večji kazalnik v nekaterih okoliščinah sploh ne omogoča razširjene reprodukcije oz. je zelo skromna (n. pr. konfekcijska proizvodnja), medtem ko jo v drugih okoliščinah manjši kazalnik omogoča oz. je lahko precej večja (n. pr. osnovna proizvodnja).

3.) Kazalnik ČISTI DOHODEK/DELA VCI ima podobno izrazno moč kot kazalnik pot tč. 1), s to razliko, da se pri tu obravnavanem kazalniku na delavca več ne preračunavajo samoupravne, zakonske, pogodbene in morebitne druge obveznosti iz dohodka.

Kot kažejo podatki v tabeli, je ta kazalnik v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 v porastu pri vseh TOZD naše DO.

4.) Kazalnik DEL ČISTEGA DOHODKA ZA AKUMULACIJO/DOHODEK je pri konfekcijskih TOZD (razen pri TOZD Konf. Dobova, kjer je v primerjavi z letom 1977 nekoliko porasel) na ravni preteklega leta, medtem ko je pri TOZD osnovne proizvodnje precej porasel. Toda ker je ta kazalnik povsem nevtralen do vprašanja družbenih sredstev, ki so v uporabi v neki TOZD, večji kazalnik še ne pomeni tudi boljše skrbi za razširjanje materialne osnove dela.

5.) Nekaj podobnega kot za kazalnik pod točko 4. velja tudi za kazalnik DEL ČISTEGA DOHODKA ZA AKUMULACIJO/ČISTI DOHODEK, za katerega lahko ugotavljamo, da je v primerjavi z letom 1977 v porastu pri vseh TOZD. Če so namreč v neki TOZD zelo velika sredstva ob sorazmerno majhnem številu delavcev, utegne večja udeležba akumulacije v čistem dohodku še vedno pomeniti slabše gospodarjenje in slabšo skrb za krepitev akumulacijske in reproduktivne sposobnosti kot manjša udeležba v drugi temeljni organizaciji, kjer so sredstva sorazmerno majhna ob velikem številu delavcev.

6.) Kazalnik DEL ČISTEGA DOHODKA ZA AKUMULACIJO/POSLOVNA SREDSTVA, imenovan tudi koeficient donosnosti oz. rentabilnosti sredstev, ima v primerjavi s kazalnikom pod točkama 4 in 5 dosti močnejšo izrazno moč. Rezultate dobrega gospodarjenja s sredstvi je v znesku ustvarjene akumulacije mogoče presoditi le, če ta znesek primerjamo s samimi sredstvi. Na ta način je moč ugotoviti predvsem to, kakšen je v resnici tempo povečanja družbenih sredstev v okviru dane TOZD.

Kot vidimo iz priložene tabele kazalnikov, so omenjeni tem-

po povečanja družbenih sredstev v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 ustvarile naslednje TOZD: Kodranka in volna, Barvarna, Konfekcija Črnomelj in Konfekcija Mirna peč. Na ravni preteklega leta je ostala TOZD Pletilnica, medtem ko pri TOZD Konfekcija Metlika ter Konfekcija Dobova beležimo tempo upadanja sredstev med primerjanima letoma. Na ravni DO je bil ustvarjen tempo povečanja.

7.) Kazalnik DEL ČISTEGA DOHODKA ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO/DELA VCI nam pove, kolikšen je dejansko poprečni delavčev dohodek. Kot nam je vsem dobro znano, se sleherni zaposleni vključuje v združeno delo s svojimi individualnimi cilji v svojstvu porabnikov. Če to vključevanje osvetlujemo z ekonomskega vidika, lahko ugotovimo, da je delavcem najbližja presoja uspešnosti tega vključevanja preko OD in sklada skupne porabe, ki jim pripada.

Ce analiziramo podatke v tabeli, lahko vidimo, da so v letu 1978 v primerjavi z letom 1977 povečanje tega kazalnika ustvarile vse TOZD, razen TOZD Kodranka in volna in TOZD Pletilnica.

V okviru celotne DO jasno beležimo povečanje tega kazalnika.

8.) Kazalnik DEL ČISTEGA DOHODKA ZA OD/DELA VCI samo dopolnjuje kazalnik, obravnavan pod prejšnjo točko, za katerega pa lahko ugotavljamo, da je v letu 1978 v primerjavi s predhodnim letom porasel pri vseh TOZD naše DO. Čim večje je število kazalnikov, s pomočjo katerih želimo izraziti uspešnost poslovanja, tem težje si oblikujemo sintetično oz. pravilno sodbo o tem. Vsek kazalnik namreč obrača pozornost le v eno smer, vemo pa, da je gibanje različnih kazalnikov lahko zelo različno. Zato si od opisanih osmih kazalnikov izlu-

(nadaljevanje na 8. st.)

KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA

KAZALNIKI	VOTA	TOZD KODRANKA IN VOLNA		TOZD PLETILNICA		TOZD BARVARNA		TOZD KONF. METLIKA		TOZD KONF. ČRNOMELJ		TOZD KONF. MIRNA PEČ		TOZD KONF. DOBOVA		DO "BETI" - SKUPAJ	
		1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
		1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
1. DOHODEK DELA VCI	000 DM	166	202	195	201	212	245	111	145	106	137	111	158	102	133	85	116
2. DOHODEK POSLOVNA SREDSTVA	KOEF.	0,7	0,3	0,7	0,4	0,5	0,4	1,5	1,0	0,9	1,2	0,6	0,8	1,0	1,2	0,5	0,4
3. ČISTI DOHODEK DELA VCI	000 DM	92	124	97	103	87	112	72	85	67	88	67	98	65	85	72	95
4. DEL ČISTEGA DOHODKA ZA AKUMULACIJO/DOHODEK	KOEF.	0,02	0,19	0,02	0,12	0,05	0,12	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,06	0,10
5. DEL ČISTEGA DOHODKA ZA AKUMULACIJO/ČISTI DOHODEK	KOEF.	0,12	0,34	0,15	0,23	0,12	0,26	0,06	0,08	0,06	0,07	0,06	0,07	0,06	0,07	0,07	0,12
6. DEL ČISTEGA DOHODKA ZA AKUMULACIJO/POSLOVNA SREDSTVA (KOEFIG. DONOSNOSTI SREDSTEV)	KOEF.	0,05	0,06	0,05	0,05	0,03	0,06	0,06	0,05	0,03	0,05	0,02	0,03	0,04	0,03	0,03	0,04
7. DEL ČISTEGA DOHODKA ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO/DELA VCI	000 DM	81	79	82	79	76	83	67	79	63	82	64	83	62	79	67	84
8. DEL ČISTEGA DOHODKA ZA OSEBNE DOHODKE DELA VCI	000 DM	64	75	67	78	69	80	58	67	57	68	57	70	52	65	59	75

Horuk sistem

Beseda bo tekla o nečem majhnem, ki pa je morda veliko. Proizvodnja in realizacija sta dve hudo resni in pomembni zadevščini, od njiju zavisi socialna varnost nas vseh, ki hodimo pod streho, pod katero so stroji, kompjuter, šola, pisarne. In ljudje. Smo mi, ki ustvarjamo. Tudi medsebojne odnose. Pri tem se velikokrat poslužimo horuk sistema. Ne bo odveč, če stvar pobliže osvetlimo.

Osmi marec, dan žena, je že davno za nami. Sodelavke so prejele vrednostni bon za tristo dinarjev in nekatere so ga pretopile v denar, da so lahko spojile konec meseca z začetkom, druge pa so imele priložnost nakupa v naši industrijski prodajalni. Pri tem pa je nekaj manjkalo. Pogrešali smo kulturno prireditev, lepo besedo, občutek skupnosti, z boni smo opravili tako, kot store ljudje, ki gredo v cerkev, a preiščujejo tam o lopovščinah. In pomislite: točno osmega marca smo se spomnili na prireditev, kot da ne bi bil osmi marec vsako leto prav osmega marca, tako, kot je prvi maj že od pamtiveka, glej čudo, prvega maja. Nekaj smo hoteli narediti na horuk, takole z levo roko, mimogrede. Nenačrtno. Tako pa ni samo s praznovanji, tako je z več stvarmi v naši delovni organizaciji. Da ne bo-

mo mlatili prazne slame: podobno se nam dogaja ob smrtih naših delavcev, ob rojstnih dnevih, ob podelitvah priznanj, ob čestitkah. Ko bi bilo treba speljati kakšno stvar človeško, toplo, nimamo primernih oblek, prtov, ni vencev, ni pravih ljudi, ni čestitk, ni sožalij in tako naprej. Histerično tekamo naokoli, da se hočemo razklati, čeprav bi to lahko vse prej pripravili, se pravi, lahko bi bili za to določeni ljudje, odgovorni, lahko bi imeli odbor, ki bi skrbel za urejanje teh drobnih, vendar za dobro počutje prepotrebnih zadev. Od sodelavcev pričakuje človek nekaj več kot samo vprašanja o odposlanih kopalkah, več od grobe besede, če je šiv šel drugo pot, kot bi bilo treba.

Neumnosti, poreče kdo. Pa najbrž temu ni tako.

Kulturo lahko širimo tudi preko drobnih, na videz nepomembnih reči, lahko pa ji pljunemo v oči z vrednostnim lističem, ki mu pravimo: bon. Pa ne samo kulturi, marveč tudi človeku, ki pa je, tako radi poudarjamo, naše največje bogastvo.

Zakaj ga potem tako radi zapravljamo?

V to smer bo treba pospešiti korake, kajti pred nami je, na primer, četrti julij pa občinski praznik pa devetindvajseti november, novo leto in podobno. Bomo spet zadnjo sekundo tekali za pevskim zborom, za recitatorji, za glasbo?

Prav bi bilo, da ne bi.

T. G.

POHVALNO

Dekletom iz Poklicne šole moramo podeliti tokrat pet zvezdic za ustanovitev folklorne skupine, ki jo vodi Marjetka

Kompare. Prvič so nastopila dekleta na proslavi pred prvim majem in gledalci so bili zadovoljni. Prav tako so se izkazali recitatorji, nič manj pa tudi Mestni mešani pevski zbor (prej smo ga imenovali Pevski zbor delovne organizacije Beti). Pri vsej zadevi pa je gotovo najvažnejše to, da so se pričele zadeve na kulturnem področju premikati v smeri razvoja. Vse amaterske skupine, ki so zaživele pri nas, zaslužijo pozornost in pohvalo. Naša naloga je še, da jih številčno okrepimo.

OB TORKIH IN ČETRTHIH REŠENO

Edinole ob torkih in četrthih vozniki osebnih avtomobilov nimajo težav s parkiranjem pred stavbo Beti, drugače pa je prostor za parkiranje dobesedno zatrtan z avtomobili. Posamezniki so prisiljeni pustiti svojega železnega konjička kar na cesti, to pa jezi vse, ki bi radi nemoteno vozili. Povrh pa še vratarje, saj morajo v stilu Jamesa Bonda ugotavljati, čigavo je vozilo, nato poklicati lastnika, ki z gromkim preklinjanjem umakne avto. Kdo bo razreševal to zadevščino?

NOVI ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA

Delavski svet delovne organizacije Beti je imenoval na pobudo našega uredništva nove člane. To smo storili zato, ker so nekateri dosednji člani zapustili Beti ali pa zaradi prezaposlenosti na delovnem mestu niso prihajali na naše sestanke. Tako je zamenjal Jože Novak Cveta Rusa, Vida Šegina Zdenko Jarnjevič, Marija Jakljevič Viktorja Kozjana, Miomir Čikič Dalibora Hrsteta, Mironpečani pa so predlagali Zlato Čuk.

Novosti iz Žakanja

Odkar je stekla proizvodnja otroške konfekcije v Žakanju, pa do danes, se je povečalo število zaposlenih v tem obratu na sto pet. Pokazala se je potreba, da se delavke vključijo v družbenopolitično delo, življenje. Na zboru delovnih ljudi 4. aprila letos je bila osnovana osnovna organizacija sindikata in osnovna organizacija Zveze mladine. V vodstvo sindikata so bili izvoljeni:

Alojz Resjan — predsednik, Ana Colarič — tajnik, Vilko Debevec — blagajnik, člani pa so Ljubica Cigič, Katica Zvonkovič in Katica Šut. Izbrali pa smo še dva kandidata v občinski sindikalni svet občine Ozalj. Na svoji prvi seji je odbor sprejel delovni program, ki zajema aktivnosti okrog usposabljanja OOS, naloge na področju sistema samoupravnega odločanja, naloge, vezane na politiko stabilizacije in produktivnost dela, naloge in aktivnosti s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozastite.

Preko sindikata so bili razen tega izvoljeni tudi delegati v samoupravne interesne skupnosti občine Ozalj. Ti bodo zastopali naše delavke na vseh področjih.

V odbor osnovne organizacije Zveze mladine Beti-Žakanje so bile izvoljene: Veronika Spudič — predsednica, Vlasta Ladika, Ljubica Andrišević, Ljubica Novosel. Mladi so si zadali nalogo, da izvedejo v našem obratu akcijo Mladi radnik — samoupravljač. Ta akcija se že izvaja v delovnih organizacijah občine Ozalj. Izvolili smo tudi komisijo, ki bo spremljala potek te akcije.

Razen tega se bodo mladi vključevali v kulturna in športna dogajanja v tem obratu, skrbeli bodo za ureditev in vzdrževanje reda v okolici tovarne.

V kratkem nameravamo osnovati še osnovno organizacijo Zveze komunistov.

J. KLEMENČIČ

FRIZURE BODO

Odbor za kadre, medsebojna razmerja in stanovanjsko politiko je razpravljal o predlogu, naj se ukine frizerski salon. Člani odbora pa so bili mnjenja, da je celotna stvar le premalo utemeljena in raziskana in so sprejeli sklep, da frizerski salon ostane. Torej je odveč strah, da bodo hodile naše ženske naokoli razkopanih in razmršenih frizur.

Na metliškem kopališču je bilo nekaj popoldnevov zelo živahno. Pod vodstvom izkušenih gasilcev so dekleta vadila in se pripravljala za občinsko in republiško tekmovanje. Priznati moramo, da so pokazala veliko znanja in spretnosti, na tekmovanjih pa jim želimo kar največ uspeha. (Foto: J. Žele)

Francosko-angleško-slovenski pogovor

Prav zanimiv je bil pogovor s Francozoma Pierrom Philipponom in Jean Luc Aulionom, z monterjema firme ARCT iz francoskega mesta Roanne, ki že od februarja montirata nove stroje v naši kodranki. Zanimiv zato, ker je tovariš Tone Omerzel, ki mi je pomagal pri intervjuju, postavljaj vprašanja v angleščini, Jean Luc je odgovarjal v francosščini, Pierre je to prevedel v angleščino, Tone Omerzel pa v slovenščino (to je v jezik, ki je razumljiv tudi meni, smrtniku).

— Kakšni so vajini vtisi o naši delovni organizaciji?

— Prijetno je bilo priti v delovno organizacijo, v kateri se že nekaj let dela na naših strojih. Z vašimi ljudmi se lepo razumeva. Res je bilo v začetku nekaj manjših nesporazumov, a smo jih skupno rešili.

— In Metlika? Vama je všeč?

— Ni nama v navadi, da bi se pritoževala. Mesto je majhno, a prikupno. Gotovo pa ne nudi življenja, kot si ga lahko omisli človek v Parizu ali v New Yorku. S Pierrom je tudi žena, ki je zadovoljna z začasnim bivanjem v Metliki. Ko sva prišla

v Metliko, sva se razgledovala, kaj nama bo početi v tem kraju. Opazila sva lepo, čisto reko in se odločila za ribarjenje. Mesto nima disca, nima gledališča, človeku, ki ljubi naravo, ostane reka. Tam se prijetno počutiva.

— Kaj sta vedela o Jugoslaviji, preden sta prišla k nam?

— Marsikaj sva imela priložnost slišati, prebrati. Veliko veva o vaši družbeni ureditvi, ki je nova, o vašem predsedniku Titu, ki je velik človek. Sredstva javnega obveščanja v Franciji veliko pišejo o Jugoslaviji, zato se ni težko seznaniti z vami.

— Predstavita nam, prosim, na kratko vašo firmo.

— Mlada je, saj je pričela z delom leta 1920, ko je pričel gospod Grouzet izdelovati dele za tekstilne stroje. Zaposlenih je bilo petnajst do dvajset ljudi. Napredek je šel z velikimi koraki in danes izvažamo naše stroje domala po vsem svetu, v ARCT pa je zaposlenih tisoč tristo delavcev, v glavnem moških.

— Pri nas pa so predvsem ženske. Ne bi bilo neumnost pripraviti vsaj izlet v Roanne.

T. G.

Drugačno vedenje

Ni naključje, da so predsednik Tito, delegati iz vseh republik in pokrajin ter najvidnejši voditelji v zvezni skupščini dovolj jasno in nedvoumno opozorili na to, da je boj za stabilizacijo našega gospodarstva ena od ključnih nalog in obveznosti našega prihodnjega razvoja. Njihove besede so bile hkrati opomin vsem tistim, ki sicer glasujejo za dogovorjene naloge, ukrepe, jih v javnosti tudi silovito podpirajo, v praksi pa delujejo drugače.

V preteklosti smo dosegli zelo vidne rezultate. Tako se je na primer zvišal nacionalni dohodek na prebivalca v zadnjem obdobju za okrog 650 dolarjev. Toda inflacija, previsoka rast investicij, nesorazmerja pri vseh oblikah porabe, nizka produktivnost dela in drugo so vir slabosti in težav, s katerimi se sedaj soočamo. Težave imamo tudi v mednarodni menjavi, predvsem zaradi prekomernega uvoza.

Ne skrivamo težav, o njih govorimo odkrito, kritično, tudi samokritično. To je prav, vendar so sedaj potrebne nove poti: dosledno bomo morali vsi uresničiti vse sklepe, stališča, dogovore. Potrebno bo drugačno vedenje, sodobna organiziranost, nove poslovne poteze — v duhu zakona o združenem delu. To zmoremo, to smo doslej že večkrat pokazali in dokazali. Stane Dolanc je dejal, da imamo dovolj moči za demokratično, samoupravno in učinkovito rešitev vseh problemov naše socialistične izgradnje.

Boj za stabilizacijo je ena od osrednjih nalog naše družbe. Sistem družbenega dogovarjanja, sporazumevanja in dohodkovnega povezovanja je edina pot za premagovanje vseh težav. Ne bodo potrebni le novi ukrepi, nujno bo tudi najodgovornejše angažiranje Zveze komunistov in vseh subjektivnih sil. Neposredni proizvajalci, komunisti, vsi državljani bodo morali biti nosilci drugačnega vedenja, nosilci boja za stabilizacijo.

Pevski zbor

V decembru 1978. leta je bil ustanovljen v Metliki mešani pevski zbor pod vodstvom Ibrahima Čoralića. Zbor šteje trideset članov, od tega je štirinajst moških in šestnajst žensk, zbor pa se imenuje Metliški pevski zbor Beti.

Člani pevskega zbora so zelo vestni in prizadevni. Redno se udeležujejo vaj in vsi skupaj si prizadevamo za uspeh zbora.

Pevski zbor se je prvič predstavil v maju na proslavi šestdesetletnice KPJ, ZKJ, SKOJ, sindikatov in na prvomajski proslavi v delovni organizaciji Beti. Člani zbora so iz delovne organizacije Beti in krajevnih skupnosti Metlika, Suhor, Božakovo in Drašiči.

Vsakega novega člana so v zboru zelo veseli, zato prosijo ljubitelje petja, naj se jim pridružijo.

V začetku se je odbor pevskega zbora boril z velikimi finančnimi težavami. Se zdaj je tako, da zbor skoraj ne more javno nastopiti, ker nimajo urejene garderobe za člane.

Člani pevskega zbora so si ogledali revijo pevskega zbora v Črnomlju, v kratkem pa si bodo ogledali rock opero Grička Vještica v Zagrebu.

Imajo še več želja, a jih bo težko uresničiti, ker ni denarja. Kulturna skupnost Metlika jim je namenila za delovanje nekaj sredstev, ki so jih porabili za plačevanje zborovodje. Odbor pevskega zbora ima težave tudi s člani, ki delajo v izmenah. Vaje pevskega zbora so dvakrat na teden in tisti, ki delajo v popoldanski izmeni, imajo težave, ker so eno uro odsotni z dela.

Ob finančni pomoči delovne organizacije Beti in vestnosti članov si pevski zbor želi, da bi ta kulturna dejavnost v Metliki resnično zazvela.

M. PAVLOVIČ

Levo je Pierre Philippon, desno je Jean Luc Aulion

Sivo brez zelenega

Zeleno, ki ljubim zeleno, je zapisal veliki Lorca.

Gramoz, pesek in debelo kamenje, pas asfalta, sivega. To je podoba novega naselja, vzniklega ob Beti.

Tudi tu živijo otroci. Ne samo letos, ko je njihovo mednarodno leto. Odrasli bodo v tej neurejenosti, ne da bi začutili pod nogami mehkobo trave, ne da bi se kdaj lahko skrili v seneno kopico, s pridržanim dihom, ko jih pokliče z okna kdo od staršev.

Odrasli smo že zdavnaj poza-

bili na loke, na frače, na zbija-nje koze, na tate pa žandarje. Naše misli so drugje, naše skrbi so prerasle kratke hlače in žvečilni gumi v ustih. Naša strem-ljenja so zasidrana v opeki, v pločevini, v tekmi z drugimi in s samim seboj.

Okrog blokov, okrog novih hiš, v glavnem ni zelenila, na katerem si lahko odpočiješ oči. Najosnovnejše imamo, res ne vsi, a imamo: kuhinjo, spalnico, shrambo, kopalnico, dnevno so-bo, klet za krompir, vložene kumarice, srbsko solato in za sani. Na okna smo obesili zave-se, da se skrijemo pred preveč radovednimi očmi sosedov pa morda še zato, da ne vidimo vsega, kar se dogaja zunaj. Ven-dar stvari obstajajo, pa če jih vidimo ali ne, če jih hočemo priznati ali pa če jih odpravimo iz zavesti.

In v novem naselju je gramoz, pesek in debelo kamenje, sivo. In otroci so lačni igranja, svojega sveta, poleta fantazije, ki bi se jela zadušiti.

„Hočemo igrišča,” je izpisala pred leti otroška roka, pa so viseli listki na vhodnih vratih blokov. Iz otrok je pod vplivom filma Sreča na vrvi privrela želja, ki smo se ji odrasli nasmejnili, namesto da bi se zamislili. Igrišč ni, otroci so na cesti, na sivem gramozu, v blatu, ko prenehajo oblaki jokati.

Je potem kaj čudnega, če si iščejo drugačno zabavo, če je njihovo otroštvo drugačno od našega, ko so bili travniki igrišča in ko so otroke še mikala ptičja jajca, martinčki, brlogi lisic?

Kar se Janezek nauči, Janez zna.

Prosim vas: česa se lahko nauči Janezek na sivem gramozu, kaj lahko spozna ob hladilniku, barvnem televizorju, na sedežu, prevlečenem z ovčjim k kožuhom?

To, da je življenje kopičenje izdelkov tisočerihih tovarn?

Kajne, da so otroci naša prihodnost?

TONI GAŠPERIČ

Ena med mnogimi

V delovni organizaciji Komet narašča število članov Zveze komunistov. Seveda le-ti niso samo člani, ki povečujejo vrste, ampak so tudi precej aktivni pri svojem delu. Ne moremo pa trditi, da se tu in tam ne bi dalo narediti še kaj več. Med člani ZK je precej mladih, od katerih pričakujemo največ aktivnosti. Ena med njimi je tudi MILICA IVANČEVIČ.

— Milica, pred kratkim si bila sprejeta v ZK. Kako si se odločila postati članica ZK?

— Predlagala me je mladina, a tudi sama sem si želela postati član ZK. Zavedala sem se odgovornosti, ki me čakajo v delovni organizaciji in zunaj nje.

— Kakšen pa se ti je zdel sprejem v ZK?

— Slavnostno sem bila sprejeta v novem kulturnem domu v Metliki, kjer so nam pripravili zelo lep sprejem. Dobila sem tudi literaturo, ki jo bom lahko vsestransko uporabljala. Ker pa vem, da je vse to še vedno premalo, bi se rada izobraževala še na širšem področju.

— Kot mladinka si zelo aktivna. Vidimo te sodelovati pri vseh kulturnih programih, delaš pri gasilskem društvu in

tako naprej. Ali meniš, da si še vedno premalo delavna?

— Mislim, da. Vendar sama ne morem veliko narediti. Mladina je na tem področju vse premalo aktivna, to vem iz lastnih izkušenj, ko hodim na gasilske vaje. Vsakega posebej je treba prositi, da pride k vajam. Moramo pa jih razumeti, saj vemo, da je večina odvisnih od prevoza.

— Se ti zdi, da se člani ZK ločijo od nečlanov po svojem delu oziroma po odnosih do sodelavcev?

— Menim, da se, vendar so tudi tu izjeme kot povsod. Posamezni radi pomagajo sodelavcem z nasveti tako ob osebnih problemih kot tudi za strojem.

— Mogoče si se tudi ti spremenila in se zavedaš, da moraš biti kot član ZK zgled vsem drugim?

— Zdaj sem z vsemi stvarmi veliko bolj seznanjena in tako laže in bolj pogumno priskočim na pomoč vsem tistim, ki so moje pomoči ali nasvetov po-

trebni. Seveda pa vseh stvari ne poznam, saj se ne da vsega naučiti preko noči. Trudila se bom, da si pridobim čim več znanja.

— Sedaj si član ZK. Ali meniš, da te gledajo sodelavci v drugi luči?

— Nekateri, mislim, da. Menijo, da imam kot komunistka več pravic, kar pa sploh ni res. Biti član ZK pomeni imeti le več odgovornosti in dela.

— Milica, želim ti še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

— Hvala.

M. M.

Učenke poklicne šole so pred dnevi pogozdovale. Sadile so smrečice, delale pa so tudi v drevsenici, kjer so prebirale drevesca. Za delovno akcijo so se odločile, da so si tako prislužile del denarja za zaključni izlet. Pri delu so bila dekleta marljiva in kljub rahli utrujenosti jim ni zmanjkalo dobre volje. (Foto: Marjetka

Zakaj jeza pred dopusti?

Ni bilo umno narejeno, ne. Poglejte: delovna organizacija Beti prične s kolektivnim dopustom 9. julija, delovna organizacija Komet pa 23. julija letos.

Gotovo ni nihče pomislil na to, da niso redki primeri, ko zakonca ne delata v isti delovni organizaciji in si tako ne bosta mogla načrtovati skupnega dopustovanja. Psihologi sicer trdijo, da ločeno nastavljanje soncu pomaga razrahljanim zakonom, vendar sem trdno prepričan, da predlagatelji datumov za kolektivni dopust niso upoštevali izsledkov psihološke vede, ampak so gledali predvsem na specifičnosti vsake delovne organizacije posebej, boljše reče-no, prilagodili so dopuste proizvodnji, prodaji in tako naprej. Prav.

Vendar bi le lahko odgovorni koračili drug do drugega in morda bi našli tudi skupni jezik, saj je od stavbe Beti do prostorov Kometa morda le dober kilometer, ki se ga da prekaliti tako z neparno zadnjo številko na registrski tablici avtomobila kot tudi s parno. Pa še peš se da priti, da se pljuča nadihajo svežine, da se noge pretegnejo, sicer se preveč zakočijo.

Se mi zdi, da je dvotirnosti dopustovanja kriva zakočenost česa drugega kot okončin.

Zdaj je treba z ene ali z druge strani odpovedati le še delavske prevoze z dela in na delo v času dopustov, pa bo zmeda popolna, nezadovoljstvo zaposlenih na primerni stopnji, jezne besede pa bodo preklinjale križane-ga kot tudi nerazpete na križu.

Bi pa bilo lahko brez vsega tega, če ne bi ušesa oglušela za rahle želje, izražene v tihih tonih in molih prizadetih, če bi sedli za skupno mizo, pa naj je v lastništvu Kometa ali Beti. Med izmenjavo mnenj bi morda prišlo celo do tega, da bi se dale razpoložljive dopustniške zmogljivosti pametneje izkoristiti, kot se bodo sicer.

Tako pa ... No, tako pa je predvsem pomembno, da smo zdravi in da je na soncu videti vedno več deklet brez nedrčka, kar požene človeku hitreje kri po žilah.

TONI GAŠPERIČ

Pregled vlaganj

PREGLED investicijskih vlaganj v srednjeročnem planskem obdobju 1976 – 1980

S srednjeročnim planom DO za obdobje 1976–1980 smo predvidevali večja investicijska vlaganja pri vseh TOZD. Skupna planirana vrednost teh vlaganj je bila 264.000.000,— din. O realizaciji investicij za leto 1976 in 1977 smo že poročali. Namen tega prispevka pa je prikazati vrednost investicij v letu 1978 in 1979, kaj to pomeni za DO oz. kakšni poslovni učinki naj bi bili doseženi po teh vlaganjih.

Znano je, da smo v planskem obdobju 1971–1975 zelo malo investirali. Skupna vrednost vseh naložb v tem času je bila le 144.780.000,— din. To pomeni, da smo obnavljali v manjši vrednosti, kakor so se izrabljala osnovna sredstva. Tega smo se vsi prav dobro zavedali. Vedeli smo, da tako naprej ne more iti. Prve pogumne korake smo napravili ob sprejemu sedanjega srednjeročnega plana. Večina sodelavcev je pesimistično gledala na to ali bo možno sprejeti plan realizirati. Vendar je praksa pokazala drugače. V prvih dveh letih, to je 1976 in 1977, smo investirali 46.586.000,— din. V letu 1978 in 1979 pa so ti zneski veliko večji in po ocenah bo znašala vrednost investicije okoli 434.351.000,— din ali za vsa štiri leta tega planskega obdobja 480.937.000,— din. Če k tem izračunom prištejemo še predvidene investicije v letu 1980 v znesku približno 40.000.000,— din, lahko ugotovimo, da bodo vlaganja v investicije za celotno DO v tem planskem razdobju za 100 % večja od sprejetega plana.

Že uvodoma smo omenili, da bomo nekoliko bolj analizirali investicijska vlaganja za leto 1978 in 1979. Prav je, da spoznamo, kaj je zajeto v tem znesku. V glavnem bi lahko te naložbe razdelili v naslednja področja:

1. izgradnja obrata otroške konfekcije v Žakanju;
2. zamenjava in modernizacija opreme pri vseh TOZD v letu 1978;
3. zamenjava in modernizacija opreme pri vseh TOZD v letu 1979;
4. izgradnja novih zmogljivosti v TOZD Kodranka in volna;
5. druga manjša investicijska vlaganja.

Ad 1: Gradnjo obrata otroške konfekcije v Žakanju smo začeli v letu 1977 in jo zaključili v tretjem trimesečju 1978. Skupna vrednost investicije znaša 44.696.000,— din. Za proizvodne prostore v velikosti 2.150 m² je bilo namenjeno 17.293.000,— din, za opremo 14.704.000,— din, za ostale stroške 2.256.000,— din in za obratna sredstva 10.443.000,— din.

S proizvodnjo smo začeli 1. 10. 78. Danes že dela približno 110 delavcev. Do konca tekočega leta bomo zaposlili še približno 50 delavcev. Proizvodni prostori so moderno opremljeni, urejene so klimatske naprave in pogoji za delo so zelo ugodni. Seveda, se v tej fazi srečujemo še z začetnimi proizvodnimi in kadrovskimi problemi, vendar računamo, da bodo te težave kmalu premagane in bo možno začeti normalno proizvodnjo. Vsak začetek je težaven, a z dobro voljo in potrpljenjem se doseže skoraj nemogoče cilje. Uspehi tega poslovanja so že vidni in ni bojazni, da bodoči razvoj tega obrata ne bi potekal po programu.

Ad 2: V letu 1978 smo zamenjali del proizvodne opreme pri vseh TOZD. Vrednost te (predvsem uvožene) opreme je znašala 24.620.000,— din. Večji del opreme je bil namenjen za TOZD Pletilnica in Barvarna, a manjši del za druge TOZD. S to nabavo smo vsaj delno ublažili izrabljenost strojnega parka. Po stanju 31. 12. 77 je znašala izrabljenost celotne strojne opreme 89 %, to pomeni, da bi z delom in odpisom v letu 1978 v celoti amortizirali vso opremo. Mogoče, da bi kak stroj fizično še lahko proizvajal, toda ta proizvodnja ne bi bila ekonomična in rentabilna.

Ad 3: Zaradi pojasnitve pod Ad 2 smo bili prisiljeni razmišljati o zamenjavi in modernizaciji opreme tudi v letu 1979. V ta namen smo že v letu 1978 izdelali investicijski program s predračunsko vrednostjo 62.441.000,— din. 90 % te opreme je že nabavljene in redno obratuje. Ostalih 10 % bomo dobili do 30. 6. 1979. Ta investicija zajema:

- uvozna oprema 42.975.000,— din
- vodovod Jurovski brod – Beti 1.700.000,— din
- trafo postaja TOZD Črnomelj 1.050.000,— din
- 4,8 % prisp. za energetiko 2.196.000,— din
- potreba po obratnih sred.

14.520.000,— din
SKUPAJ: 62.441.000,— din
Uvozna oprema je namenjena za vse TOZD, odvisno od potreb in možnosti nabave. S to nabavo smo zadovoljivo rešili in uskladili zmogljivosti osnovne proizvodnje s konfekcijskimi TOZD, povečali zmogljivost in produktivnost za približno 20–25 %, bistveno zmanjšali uvoz pletiva, izboljšali asortiman in kvaliteto proizvodov in dani so pogoji za večji izvoz. Vse to opravičuje nabavo, uspehi pa bodo razvidni iz ekonomskega dela poslovanja DO.

Ad 4: Ena največjih investicij v Beli krajini v zadnjih letih je izgradnja novih zmogljivosti v TOZD Kodranka in volna v Metliki. O tej investiciji smo že večkrat pisali. Ker pa smo pred zaključkom del, ne bo odveč, če nekatere stvari ponovimo in razčlenimo.

Z investicijo smo začeli v letu 1978. Po programu je bil določen rok izgradnje 30. 6. 1979. S 1. 7. 1979 naj bi se začelo s poskusno proizvodnjo. Predračunska vrednost je znašala 255.271.000,— din, ta znesek pa se poveča za sovlaganje v program Yulon Ljubljana za 27.000.000,— din ali skupno 282.271.000,— din. Predmet poslovanja: proizvodnja sintetičnih teksturiranih prej. Zmogljivost: 2.000 ton na bazi detex 78/1.

Danes lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da vsa dela tečejo po programu. Res je, da z nekaterimi nalogami za kak dan zaostajamo, a kljub temu bodo vsa dela zaključena do roka. Predvidevamo, da bomo s poskusno proizvodnjo začeli po planu, to je 1. 7. 1979. Med izvajanjem investicije so se pokazale potrebe po raznih dodatnih delih in to predvsem pri urejanju kanalizacije, čistilnih naprav, energetskih objektov in podobno. Vsa ta dodatna dela znašajo 7.086.000,— din. Zaradi spremembe deviznih tečajev se je povečala vrednost opreme za 3.237.000,— din, skupna razlika znaša 10.323.000,— din. Za povečanje devizne vrednosti so se povečali tudi krediti pri tujih bankah tako, da je potrebno dodatno preskrbeti 7.086.000,— din, kar pomeni na skupno vrednost investicij le 2,5 %. Ta sredstva smo preskrbeli s krediti izvajalcev in z lastnimi sredstvi. Po sedanjih ocenah bo znašala končna vrednost vseh del:

- gradbena dela 90.825.000,— din
- domača oprema 14.000.000,— din
- uvozna oprema 101.840.000,— din
- ostali stroški 10.088.000,— din

– 4,8 % prisp. za energetiko 10.404.000,— din
– interkalarni obresti 8.437.000,— din
– obratna sredstva 30.000.000,— din
– sovlaganja v program Yulon 27.000.000,— din
Skupna vrednost: 292.594.000,— din

S to investicijo bomo pridobili 11.000 m² proizvodnih površin za nemoteno delo celotne TOZD Kodranka in volna. Vrednost 1 m² z vsemi zahtevnimi priključki (klima naprave, elektrika, kanalizacija, zemljišče, zunanja ureditev itd.) nas bo stala 9.320,00 din. Glede na tehnološko zahtevnost objekta je cena ugodna. To je odraz hitre gradnje, saj bomo ta objekt zgradili v roku 1 leta, kar je vsekakor hvale vredno. S preselitvijo Kodranke v nove prostore bomo rešili prostorske probleme tudi v TOZD Pletilnica in Barvarna.

Ad 5: Kot ostala investicijska vlaganja so mišljene nabave osnovnih sredstev. Tu gre za posamezne nabave sredstev, kot so: tovorni avtomobili, posamezni stroji, razna oprema, transportni trakovi v konfekcijah itd. Vrednost te nabave za obe leti je ocenjena na približno 10.000.000,— din.

Na podlagi teh obrazložitvev lahko ugotovimo, da bo znašala skupna vrednost investicij v letu 1978 in 1979:

- za obrat Žakanje 44.696.000,— din
- za nabavo opreme 1978 24.620.000,— din
- za nabavo opreme 1979 62.441.000,— din
- za izgradnjo nove Kodranke 292.594.000,— din
- ostale manjše nabave 10.000.000,— din

Skupaj: 434.351.000,— din

Prav je, da se seznanimo tudi s tem, kako smo oz. bomo ta vlaganja sofinancirali. Pripominjamo, da je do danes uresničen že nad 95 % planirane vrednosti. Zato bo ocenitev teh vlaganj in financiranja skoraj točna.

Sredstva za plačilo gornjih investicij so zagotovljena iz:

1. kredita domačih bank 186.786.000 din ali 43,0 %
2. kredita inozemskih bank 128.672.000 din ali 29,6 %
3. kredit rep. fonda za razvoj manj raz. področij SR Hrvatske 17.300.000 din ali 4,0 %
4. kreditov izvajalcev 16.000.000 din ali 3,7 %
5. lastnih sredstev 85.593.000 din ali 19,7 %

Skupaj: 434.351.000 din ali 100,0 %

(nadaljevanje na 7. st.)

(nadaljevanje s 6. st.)

Naložbe v teh dveh letih niso majhne. V primerjavi s stanjem vrednosti vseh osnovnih sredstev na dan 31. 12. 77, katerih vrednost je znašala 82.366.000 din, pomeni, da smo to vrednost v tem obdobju povečali za 5,3 krat. Seveda so se temu primerno povečale tudi obveznosti do odplačila anuitet, v obliki odplačila kredita in obresti.

Čez nekaj mesecev bodo v celoti zaključena vsa prej opisana dela. S tem bo zaključena prva faza. Verjetno bodo problemi še nastajali, toda z dobro voljo, potrpežljivostjo in nekoliko večjo zainteresiranostjo vseh zaposlenih nam je boljša perspektiva zagotovljena.

Razni izgovori o slabi opremljenosti in pomanjkanju proiz-

vodnih prostorov v bodoče ne bodo imeli osnove in opravičila. Zavedati se moramo, da o svoji prihodnosti odločamo sami in to ne le na sestankih, temveč pri vsakodnevnem opraviilu svojih nalog.

Znano je, da mora imeti vsaka investicija svoje opravičilo v povečani produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti. To vse se mora odraziti v povečanem skupnem prihodu, dohodku, večjih OD in sredstvih za razširjeno reprodukcijo — skladih. Del tega smo že upoštevali pri sprejemanju plana za 1979, katera vrednost proizvodnje je za 52 % večja od dosežene realizacije leta 1978.

V celoti pa bodo prišla investicijska vlaganja do veljave v letu 1980. Ne bo odveč, če pogledamo nekatere kazalce poslovanja za DO kot celoto.

Elementi	Pred invest. 1978	V času inv. 1979	Po inv. 1980	v 000 din	
				3:2	4:2
Skupni prihodek	527.584	803.947	1.055.751	152	200
Dohodek	170.024	270.008	376.062	159	221
Čisti dohodek	139.269	165.245	282.112	119	202
Za sklade	25.228	38.448	57.824	152	229
Pov. št. zaposlenih	1.470	1.600	1.707	110	116

Iz prikazane analize ugotavljamo, da se vsi elementi, razen zaposlenih, naglo dvigajo. Leto 1979 je v primerjavi z letom 1980 v poprečju za 50 % boljše in plan za leto 1980 povečuje vse kazalce nad 100 % ali, drugače povedano, v dveh letih se poslovanje podvoji. Na prvi pogled so številke nekoliko velike, vendar so glede na vlaganja realne in jih moramo tudi na vseh področjih doseči. Do sedaj je

naš kolektiv vse sprejete plane v celoti izpolnil, zato ni bojazni, da ne bi usrečili tudi tega programa, za kar obstajajo vse možnosti, od ljudi, prostorov, opreme in tržišča. Če se bomo vsi zavedali svoje odgovornosti, bodo sprejeti plani za leto 1979 in 1980 zagotovo lahko v celoti izpolnjeni. Zato imamo vse pogoje in hkrati soliden štart za naslednje petletno plansko obdobje.

Stanovanjsko vprašanje

Zvezni organi so v lanskem letu dobili največ vlog, in sicer 13.000, glede stanovanjsko-komunalnih zadev in odnosov iz združenega dela. Kljub temu pa Poročilo navaja, da je bilo

teh vlog za 10 odstotkov manj kot v letu 1977.

Največje število vlog govori o reševanju stanovanjskega vprašanja prek dodelitve stanovanja ali kredita za stanovanjsko izgradnjo oziroma z izboljšanjem stanovanjskih razmer. Vloge največkrat pišejo nekvalificirani delavci, upokojeanci, nekaj manj pa udeleženci narodnoosvobodilne vojne.

Med razloge za vložitev pritožb pa moramo najpogosteje uvrstiti nepravilno razdelitev stanovanj v nekaterih organizacijah združenega dela, odsotnost splošnega akta o dodelitvi stanovanj in stanovanjskih kreditov, dodeljevanje stanovanj v

nasprotju z določbami ustreznega splošnega akta in nespoštovanje meril in kriterijev pri delitvi stanovanj.

Ko govorimo o črnih gradnjah, se ljudje, ki so zgradili družinske stanovanjske hiše brez dovoljenja pristojnega organa, obračajo s prošnjami, da bi preprečili rušenje ali pa se pritožujejo zaradi rušitve teh objektov. Med temi ljudmi je največ delavcev, ki so na začasnem delu v tujini. Manjše število podpisnikov vlog omenja, da so družinsko stanovanjsko hišo zgradili na črno zaradi tega, ker je pristojni organ zavlačeval z izdajo ustrezne dokumentacije.

V primerjavi s letom poprej, je med komunalnimi zadevami

manjše število tistih vlog, ki zahtevajo posredovanje pri izdaji dovoljenja za gradnjo družinskih stanovanjskih hiš. Vse več vlog pa prosi za posredovanje pri pridobitvi priključka za stanovanjsko hišo na vodovodno in električno omrežje. Občani pa se prav tako pritožujejo nad visokimi komunalnimi prispevki.

Med vlogami najdemo tudi zahteve, naj bi organi federacije posredovali, da bi posamezniki dobili dovoljenje za odprtje samostojnih obrtnih delavnic ali opravljanje obrtnih dejavnosti. Te vloge največkrat pošiljajo povratniki z začasnega dela v tujini.

O alkoholizmu

(nadaljevanje iz pr. št.)

V čem je bistvo odvisnosti od alkohola?

Človek, ki je (že) odvisen od alkohola, ne zmore vsakdanjih težav, stisk, napetosti in življenjskih obremenitev prebiti brez alkohola. Ob vsaki obremenilni situaciji gre pit, ne samo ob neuspehu, jezi, razočaranju, prepiru, temveč tudi ob uspehu, veselju, pohvali itd.

Postopoma postane alkoholik tako zasvojen, da ne more več ne misliti ne delati in ne živeti brez alkohola. To pomeni, da se zjutraj kar ne more zmigati in mu misli ne stečejo, dokler ne popije toliko, kolikor potrebuje.

Temeljna značilnost alkoholizma je stopnjevanje alkoholne odvisnosti in pojanje življenjskih interesov, ki se v končni fazi alkoholizma zmanjšujejo na željo: biti omamljen. Tako pride alkoholik v situacijo, ko je njegova zadnja misel večera in prva misel jutra namenjena alkoholu. Uničil je družino, izgubil prijatelje, zapravil zaupanje in sedaj lahko le še živetari kot razčlovečeno in z alkoholom prepojeno bitje. Ta zadnja faza alkoholizma je pravzaprav skrajna stopnja človekove odtujitve.

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen, ki traja pet, deset,

dvajset in več let. Gre skozi dve fazi:

1. Faza uničevanja družine. Zaradi možnega alkoholizma obnašanja in spremljajočih zdrah se žena počuti opeharjeno za vsa svoja lepa pričakovanja. Ko spozna, da je sploh nima rad, da ni zmožen pristnih čustev, da ljubi samo

alkohol, njo pa v vsakem pogledu izkorišča, se počuti osramočena in ponižana.

Alkoholik zasluži čedalje manj in zapravi čedalje več. Svoje družinske in delovne obveznosti zanemara.

(nadaljevanje prihodnjic)

V novi hali kodranke je živahno, nič drugače pa ni tudi pred stavbo. Delavci delajo, da bi bilo vse narejeno tako, kot je dogovorjeno. (Foto: J. Zele)

(nadaljevanje z 2. st.)

ŠE ENKRAT O GOSPODARJENJU

ščimo samo dva, ki smo ju v ta namen tudi podčrtali ter si skušajmo v njuni povezavi zapomniti sledečo definicijo ali pravilo: DOBRO POSLOVANJE SE IZRAŽA V RASTI OSEBNIH DOHODKOV IN SKLADA SKUPNE PORABE NA DELAVCA IN V HKRATNI RASTI AKUMULACIJE NA SREDSTVA. To z drugimi besedami pomeni, da se ne morejo povečati osebni dohodki in sklad skupne porabe na delavca, če gre to na škodo akumulacije na sredstva, niti povečati akumulacija na sredstva, če gre to na škodo osebnih dohodkov in sklada skupne porabe na delavca.

TONE OMERZEL

BETI OSTALA SLOVENSKI LIGAŠ

Moštvo košarkarjev iz Metlike se je po težkem boju obdržalo v slovenski košarkarski ligi, čeprav je zasedlo predzadnje mesto. Kaže pa, da bo v prihodnje ponovno spremenjen sistem tekmovanja, za izpad iz lige pa bi se v najslabšem primeru odigrala majstorica med Rudarjem, Zagorjem in Beti.

Kot na dlani je, da se bo moralo moštvo Beti resneje pripravljati na prihajajočo sezono. Okrepiti se bo moralo. Do zdaj nam je znano je to, da kandidira za prvega trenerja nekdanji igralec Čedomir Popovič, ponovno pa se misli aktivirati Velimir Jezerinac. V moštvo bomo skušali pridobiti

nekaj igralcev iz Črnomlja in iz Semiča. Do sprememb pa bo gotovo prišlo tudi v upravnem odboru, letna skupščina kluba pa bo vsak čas.

BETI : TRIGLAV 92 : 90 (51:53)

To je bila lepa tekma in Beti je dosegla pomembno zmago v boju za obstanek v ligi.

Za Beti so igrali: Jurajevčič, Gršič 10, Medek 26, Einsiedler 1, Švinger 24, Šahmič 7, Nemanič 12, Vergot 12, Kremesec.

Včasih so se mlinška kolesa pridno vrtela, da je le bilo kaj zrnja med mlinškimi kamni. Danes se je podoba močno spremenila: voda teče mimo mlinških koles, lopatice so nemo uprte v nebo. Mlini na vodo so marsikje pozabljeni, zapuščeni, voda se vedno bolj zajeda v njihove temelje. Idilične podobe vrtečih se koles izginjajo. Tudi mlinškemu kolesu v Križevski vasi (na fotografiji) zob časa ne prizanaša. (FOTO: MIRJAM BEZEK)

ZAGORJE : BETI 104 : 83 (44:34)

Popolnoma zaslužen poraz s slabšim nasprotnikom. To je bila najslabša tekma v letošnjem tekmovanju.

Beti: Jurajevčič, Gršič 8, Medek 23, Einsiedler 13, Švinger, Šahmič 16, Nemanič 10, Vergot 11, Kremesec 2.

MLADINSKA IN KADETSKA LIGA

Prvič letos bo igrana na Dolenjskem kadetska in mladinska liga. Nastopili bosta obe moštvi iz Metlike. Odziv mladih košarkarjev je velik, zato je pričakovati dobre rezultate, ki pa niti ne bodo tako pomembni. Metliški ekipi bosta vodila Jože Gršič in Stevica Medek.

MLADINSKE ŠPORTNE IGRE

Blížajo se finalna srečanja mladinskih športnih iger in to v vseh panogah. V kegljanju in v

streljanju so zmagali mladinci iz Rosalnic, v namiznem tenisu so bili najboljši Gračani, v nogometu pa bo odigran finale. Uvrstile so se ekipe Radovice, Metlike, Lokvice in Mladinskega kluba. V skupni uvrstitvi vodijo mladi iz Rosalnic.

STEVICA MEDEK

PREMAJHNA TRGOVINA

Beti ima svojo industrijsko prodajalno, ki napravi vsako leto lep promet. Nemalokrat je v njej polno kupcev, tako da je prostor očitno premajhen. Še posebno je to čutiti v času izletov pa ob sobotah, ko pridvijo sem kupci iz vse Slovenije, ne manjka pa tudi avtobusov in osebnih avtomobilov s hrvatskimi (parnimi in neparnimi) registrskimi številkami. Menimo, da bi bilo prav, ako bi se le kdo pozabaval tudi z mislijo o razširitvi, o povečanju naše trgovine. Če ne to, pa bi lahko prostore vsaj malce posodobili, saj stara milijarda, ki jo na eto iztržijo prodajalci levo od vrtarnice, le niso mačje solze.

prihodka, je dohodek večji le za 9%. Če dosežene rezultate primerjamo s planom za leto 1979, vidimo, da so v okviru planiranih, saj je celotni prihodek dosežen s 26% in dohodek s 24% v primerjavi z letnim planom. Izvoz in uvoz se prav tako gibljeta v okviru plana.

Tudi kazalci poslovanja kažejo, da ni večjih odstopanj od plana za prvo trimesečje 1979.

Skupne zaloge so se s stanjem 31. 3. 1979 nasproti stanju 31. 3. 1978 povečale za 21% zaradi dviga cen materialov in tudi zaradi dviga fizičnega obsega zalog. Najbolj so se povečale zaloge gotovih izdelkov.

Lahko zaključimo, da smo v prvem trimesečju 1979 poslovali v okviru zastavljenega plana, da pa bo potrebnih še veliko naporov, da bo do konca leta plan v celoti uresničen.

A. TOMC

Komet: vse po načrtih

V prvem trimesečju letošnjega leta je doseženi celotni prihodek za 24% večji kot v enakem obdobju preteklega leta.

V strukturi celotnega prihodka so se povečali prihodki na domačem trgu za 29%, prihodki od izvoza pa za 17%. Ker so se materialni stroški povečali hitreje od celotnega

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta JURAJA SUDARA se iskreno zahvaljujem TOZD Barvarni za podarjeni venec, vsem sodelavcem pa za denarno pomoč. Najlepša hvala vsem, ki so mi izrekli sožalje v teh težkih trenutkih in ki so spremili mojega moža na zadnji poti.

Žaluoja žena
Branka Sudar
s hčerko Andrejo

V Kometu so počastili spomin na ustanovitev KPJ pred šestdesetimi leti z uspešno proslavo, na kateri so se zbrali vsi zaposleni. Podobne proslave so bile v vseh metliških delovnih organizacijah. (Foto: Janez Žele)

Vezilo, glasilo DO Beti in Komet, ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Dragica Nenadič, Desimir Milovanović, Vida Šegina, Marija Jakljevič, Jože Geršič, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Geršič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Milka Mavrin, Jože Novak, Vera Kostevec, Miomir Čikič, Ivan Brodarič in Irena Kostevc. Tehnični urednik: Janez Pezelj, lektor: Iva Krže. Vezilo izhaja v nakladi 2100 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Priprava in stavek: ČZP Dolenjski list, Novo mesto, tisk: Knjižotisk, Novo mesto. Naslov izdajatelja: Beti, Tovarniška 2, Metlika.